

ת"פ (תל אביב) 9490-02-21 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

ת"פ 9490-02-21 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כבוד השופט איתי הרמלין

בעניין: המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י עו"ד אבישי דויטש, עו"ד אורי סלע
ועו"ד טל סלגניק

נגד

הנאשם:

פלוני
ע"י עו"ד רוי גבריאלי

גזר דין

1. הנאשם הורשע על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירה של אימים כלפי חותנתו ביום 10.6.2020. לפי כתב האישום המתוקן שבעובדותיו הודה הנאשם, באותו יום ניסה שליח ששלחה אשתו למסור לו במקום עבודתו בקשה לישוב סכסוך מטעם בית המשפט לענייני משפחה. הנאשם גרש את השליח מעל פניו. כעבור 25 דקות שלחה אשתו של הנאשם לנאשם מסרון ובו תצלום המסמך שהשליח היה אמור למסור לנאשם וכתבה לו: "זה המכתב שהיית צריך לקבל מהשליח שגירשת. אני מקווה שתגיע לפגישה". חמש דקות מאוחר יותר שוחח הנאשם בטלפון עם אמה של אשתו ואיים עליה במילים אלה: "נגמר, נשמה שלי, אנחנו נשב בבית קברות. בבית קברות אני אשב איתה. זה הכל. את שמעת מה אמרתי. זה הכל. יום אחד היא לא תוציא את הילדות שלי ממני. ביום שזה יקרה, היא יורדת 6 מטר מתחת לאדמה, ושתביא לי את כל משטרת ישראל וכל בית המשפט - לא רואה בעיניים. יהיה עוד אחד שרצח את אשתו - הנה אני אומר לך את זה. מבינה את זה? את הבנות שלי היא לא לוקחת ממני. היא לא תיקח ממני את הבנות שלי. זה לא יקרה. זה לא יקרה".

2. בדבריו אלה פגע הנאשם בזכותה של חותנתו לחיים שלווים ונעדרי חשש מפני פגיעה בה וביקרים לה. הפגיעה הייתה משמעותית.

3. דבריו של הנאשם לא התמצו במשפט קצר וסתמי, אלא היו ארוכים ומפורטים באופן שיש בו כדי להפחיד מאד את השומע. הדברים כללו מספר פרטים מפחידים שונים שיצרו תמונה מוחשית של הדברים ושידרו כי מדובר באיום רציני: אֶזְכוּר של בית הקברות, אזכור של עומק הקבורה, אמירה שגורמי אכיפת החוק לא יוכלו לסייע לה, אֶזְכוּר מפורש של הפועל "כֶּצַח", תוך שימוש במילים "עוד אחד" שקושרת בין האיום לבין מעשי כֶּצַח שאמנם התרחשו במציאות. העובדה שהאיום לפגיעה

בבת הזוג הופנה לאמה ולא אליה, אינו מפחית מחומרתו, שכן ברור שהאם דואגת לחיי בתה לפחות כאילו היו חייה שלה.

4. התביעה סבורה שבנסיבות אלה מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות שירות ל-15 חודשי מאסר בפועל. לתמיכה בעמדה זו הפנתה לרע"פ 5608/23 יעקב דדון נ' מדינת ישראל (27.7.2023) שבו נקבעו מתחמי עונש הולם דומים בגין עבירות איומים. מן העובדה שהסניגורית ביקשה כי אגזור על הנאשם עונש של מאסר על תנאי בלבד ניתן ללמוד כי היא סבורה שזהו הקצה התחתון של מתחם העונש ההולם. הסניגורית סבורה שניתן ללמוד זאת בדרך של חומר וקל מת"פ (רמלה) 11078-11-21 מדינת ישראל נ' אברהם בר שלום (3.5.2022), שבו נקבע מתחם עונש הולם שבין חודש מאסר בפועל ועד 15 חודשי מאסר בפועל במקרה שבו איים הנאשם בשלוש שיחות טלפון נפרדות שיפגע בגרושתו - בשיחה עם העובדת הסוציאלית, בשיחה עם שוטר ובשיחה עם עורך דין שטיפל בעניינו.

5. למרבה הצער, עבירות האיומים נפוצות מאד בחברה, וגם פסקי הדין בעניין העוברים עבירות אלה מרובים מאד. ככלל, מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של איומים (גם כלפי בת זוג) כאשר לאיומים לא הצטרף מעשה ממחיש או מאיים בפני עצמו (כגון שימוש בחפץ לשם איום או הגעה פיזית לקרבת המאיים) היא של עונשים שמתחילים ממאסר על תנאי ועד תשעה חודשים מאסר בפועל. במקרים של איומים חמורים במיוחד נקבעו מתחמי ענישה שתחילתם במאסר על תנאי שלצדו שירות לתועלת הציבור או קנס ועד 12 חודשים מאסר בפועל (כגון: ת"פ (תל אביב) 41494-05-20 מדינת ישראל נ' שיקה ג'רזי (23.6.2021) ות"פ (תל אביב) 25151-07-17 מדינת ישראל נ' אליה גאולה (12.9.2018);

6. לנוכח נסיבותיו הספציפיות החמורות של האיום שבו הודה הנאשם כמפורט וכמוסבר בפסקה 3 לעיל, אני מוצא כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי שלצדו שירות לתועלת הציבור לבין 12 חודשים מאסר בפועל.

7. לבקשת הסניגורית ובהסכמת התביעה הפניתי את הנאשם לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר. מן התסקיר מיום 11.6.2023 עלה שהנאשם הסביר לקצין המבחן שאשתו יזמה את הליך הגירושין בלי לשתף אותו מראש והוא הופתע מבואו של השליח עם ההזמנה להליך ישוב הסכסוך, "היה נסער רגשית, כעס והתקשה לווסת את רגשותיו... פעל באופן אימפולסיבי תוך שהיה נסער ומבלי לשקול השלכות מעשיו. תיאר כי התנהגות זו אינה אופיינית לו וכי הוא אדם אשר נמנע מאלימות ומאופיין באורח חיים יציב ונורמטיבי. שלל כוונה לפגיעה ממשית במתלוננת". גרושתו של הנאשם סיפרה לקצין המבחן שבנותיהם המשותפות נמצאות ב"משמורת מלאה" אצלה כיוון שהנאשם אינו משתף פעולה עם רשויות הרווחה "האמונים על הערכת מצבו מבחינת התפקוד ההורי". עוד מסרה כי הנאשם אינו יוצר עמה קשר ואינו מטריד אותה או את בנותיה ואינו מאיים עליהן. "עם זאת, תיארה מצב של דריכות", וציינה שהנאשם אינו משלם מזונות. עוד סיפרה כי הקשר הזוגי ביניהם התאפיין

באלימות מילולית מצדו של הנאשם שגם השליך חפצים בשעות כעס ומתח, ובתחושת דריכות מתמדת שלה.

8. בסיכום התסקיר כתב קצין המבחן כי "עולה תמונה של גבר אשר לאורך רוב שנותיו אופיין בתפקוד חיצוני יציב, לרבות בתחום המקצועי, כשהוא נעדר להערכתנו דפוסי אלימות קבועים... את ביצוע העבירה אנו מבינים על רקע זה [התדרדרות המערכת הזוגית על רקע פגיעה תעסוקתית בזמן הקורונה] כמו גם על רקע קושי משמעותי מצד אליהו בוויסות רגשותיו, כשלא הצליח לנהל את כעסו והפגיעה שחוהה מצד המתלוננת, והתבטא באופן אלים ותוקפני. הערכתנו כי אליהו ממשיך להתמודד גם כיום [עם] השלכות העבירה והגירושים על חייו ומצבו הרגשי, וזקוק להתערבות בתחום האלימות הזוגית. כמו כן, עולה הרושם כי במצבי דחק ותסכול מצוי בסיכון לקושי בוויסות רגשותיו ולהתנהגות אימפולסיבית". קצין המבחן הוסיף שכאשר הציע לנאשם להשתתף בטיפול, הנאשם "התקשה להכיר בחלקיו האלימים, הפְּחית מחומרת העבירה... התרשמנו כי חווה עצמו קרבן בנסיבות שנוצרו, אינו בשל, והודף הזמנה להתבוננות פנימית, תוך שמתקשה לקבל אחריות באופן מלא על מעשיו וחווית האיום שיצר...". מכך הסיק קצין המבחן ש"בשקלול הפרמטרים, הערכתנו כי לא ניתן לשלול סיכון להתלקחות הקונפליקט ביניהם [בין הנאשם לגרושתו] ולהתנהגות אימפולסיבית מצדו של אליהו".

9. לנוכח האמור לעיל לא המליץ קצין המבחן על תוכנית טיפולית לנאשם או על ביטול הרשעתו. עם זאת, קצין המבחן המליץ שלא ייגזר על הנאשם עונש ממשי (עבודות שירות), כיוון שהערכת שירות המבחן היא ש"יש מקום לתת משקל למשמעות המעצר מבחינתו של אליהו, למחירים הנוספים הנגזרים מהתנהגותו, זאת בהיעדר עבר פלילי וכשברקע מצבו הכלכלי והרגשי... על מנת שלא להעצים חוויה של קורבנות, כשמדובר בעבירת איומים, ניתן להסתפק בעתם ההרשעה ובהטלת ענישה מרתיעה [של מאסר על תנאי] שתציב בפניו גבול ממשי וקונקרטי, מפני הישנות עבירות אלימות זוגית ואלימות בכלל".

10. לבקשתי, ניסה שירות המבחן בשנית לשלב את הנאשם בטיפול. למרבה הצער, שירות המבחן דיווח כי "במהלך השיחה אלי התבטא באופן תוקפני ואלים, שלל מכל וכל צורך או נזקקות טיפולית בתחום האלמ"ב או בתחום האלימות בכלל, והדגיש כי אינו מעוניין לשתף פעולה עם שירותנו. תיאר תחושות של פגיעה לנוכח ההתעמרות שחוהה לתפיסתו מצד מערכת המשפט ומוסדות המדינה, כשבולטת תחושת קורבנות". קצין המבחן דיווח כי נאלץ לקטוע את השיחה בשל אופן התבטאותו של הנאשם והדברים שהטיח בו.

11. לצערי, גם בהופעותיו בפני הפגין הנאשם גישה קורבנית שמתרכזת בנזקים שנגרמו לו, מפחיתה מחומרת איומיו עד כדי הצגתם כנעדרי חומרה כלשהי, וכנגזרת מכך שוללת כל צורך בטיפול של שירות המבחן. כך למשל בדיון ב-11.7.2023 החל את דבריו בכך שהוא חווה "3 שנים של גיהנום". בהמשך אמר: "זה שאני צריך לשכנע מערכת מסוימת כבר 3 שנים - וזה לא על מכות, לא על שוד,

לא על רצח, אלא על פליטת פה וגם לא מול הפנים, אלא בטלפון [כ]שאני רחוק - על זה לקחת ולעשות לי מה שעושים לי 3 שנים? אז כן, אני ממורמר. כן, אני בא מעמדה קורבנית, כי קרבנתם אותי 3 שנים. הרגו אותי. לא נשאר לי כלום...אני מתנגד לטיפול כי אני אעשה בזמן שלי את הטיפול שלי... המערכת הזאת חירבה לי לחלוטין את חיי ללא סיכוי להשתקמות נפשית ובריאותית, לכן כאשר אני ממקום כזה מרוסק, גמור, לא אכפת לי ותעשו מה שאתם רוצים". ב-18.7.2023 אמר הנאשם דברים דומים כגון: "באמת שאין צורך בסדנה הזו. זה סתם לקחת בן אדם שמענים אותו 3 שנים. אני בסך הכל מבקש שתניחו לי...". על האיום שבו הודה אמר "שנאמר בשעת כעס חמש דקות כשקיבלתי תביעת גירושין, וזה לא נאמר לאשתי אלא לחמתי. יש גבול כמה אפשר לחלוב חיים של בן אדם". אשר לטיפול אמר: "אתם רוצים להנדס אותי, תהנדסו אותי". הדברים חזרו על עצמם גם בישיבה האחרונה שבה התייחס לדברי האיום שהשמיע כ"מעידת לשון", ואמר שהתנצל אלפי פעמים על מעשיו. הנאשם הרחיב בתיאור הנזקים שנגרמו לו, ואמר ששילם את חובו "מעל ומעבר" - "כמה רע נהייה לי מהדבר הזה, אבל עוד ועוד ועוד - אין סוף".

12. התביעה ביקשה שבית המשפט יעביר "מסר ברור" ויגזור על הנאשם חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות. הסניגורית הדגישה כי הנאשם השמיע את דברי האיום בשעת כעס, והשמיע אותם באוזני חותנתו ולא באוזני אשתו שבה איים לפגוע. הסניגורית הדגישה כי העבירה בוצעה לפני זמן רב, שלנאשם אין עבר פלילי, ולדבריה אין חשש שיבצע עבירות בעתיד. הסניגורית ציינה כי הנאשם חווה טלטלה עקב הרחקתו מבנותיו, ואף השמיעה שיחה שלו עם בית הספר אודות מצבה של אחת הבנות. שיחה שבה לדברי הסניגורית ניתן להתרשם מגישתו המפויסת של הנאשם. הסניגורית הדגישה גם תכתובת בין הנאשם לבין גרושתו, שלדבריה ממחישה אף היא את גישתו החיובית של הנאשם, אף על פי שגם בה ניתן לראות סימנים לגישתו הקורבנית. הסניגורית הדגישה שהטלת עונש של עבודות שירות על הנאשם תפגע בבנותיו של הנאשם ובאביו של הנאשם שבו הוא מטפל.

13. בהתחשב בכך שהנאשם בן כ-50 ונעדר עבר פלילי כלשהו וכן בזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, העונש ההולם את מעשיו הוא בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם. עם זאת, גישתו הקרבנית של הנאשם המפחיתה מחומרת האיום החמור שהשמיע בשיחה עם חותנתו (כלומר, אין בה נטילת אחריות ממשית על המעשה והפנמה של הפסול שבו) והעובדה שסירב לקבל טיפול כהצעת שירות המבחן באופן שהעלה אצל שירות המבחן חשש למסוכנות מצדו, מחייבים לכאורה הטלת עונש שאינו בקצה התחתון ממש של מתחם העונש ההולם.

14. לנוכח האמור לעיל התכוונתי להטיל על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, ואולם הנאשם נפסל מסיבות רפואיות מביצוע עבודות שירות. זאת, הן משום בעיות גב קשות והן משום היותו בדיכאון.

15. בנסיבות אלה, עמדה בפניי לכאורה הבחירה אם לחייב את הנאשם בביצוע שירות לתועלת הציבור או לשולחו לריצוי עונש של מאסר בפועל בכליאה. לנוכח העובדה שנפסל מריצוי עבודות שירות בין היתר בשל היותו בדיכאון סברתי שעל שירות המבחן לנסות לבנות עבורו תוכנית של"ץ, ואין למהר

ולשולחו למאסר בכליאה. ואולם, שירות המבחן מצא כי הנאשם אינו מתאים לביצוע של"ץ מסיבות רפואיות, והוא עצמו גם לא הסכים לבצע שירות כזה שאינו מסוגל לבצע מבחינה רפואית. בצד זאת ציין שירות המבחן שמאז שביצע לפני ארבע שנים את העבירה נושא כתב האישום לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. הנאשם סיפר לשירות המבחן שהוא אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות שחלקה העיקרי מוקדש לתשלום דמי מזונות. מצבו הכלכלי כה קשה שהוא מתמודד עם "אי בטחון תזונתי" ולכן גם נמנע מלהזמין את בנותיו לביתו. שירות המבחן ציין כי גם בשיחתו האחרונה עם הנאשם "בלטו הצפה רגשית, כעס ותסכול" מצדו של הנאשם שבאו לידי ביטוי בהרמת קול ובתוקפנות מצדו של הנאשם שהאשים במצבו את שירות המבחן, רשויות אחרות וגרושתו. שירות המבחן כתב בהקשר זה: "אנו מבינים תגובתו על רקע הימשכות ההליך המשפטי מזה מספר שנים, מצבו הכלכלי והבריאותי הרעוע, צמצום הקשר עם בנותיו ותחושת אין אונים". שירות המבחן שוחח גם עם גרושתו של הנאשם ש"הביעה דאגתה והתרשמותה ממצבו הרגשי-הנפשי של אליהו, המתבטא בעלויות וירידות במצב רוחו, כשמצב זה להערכתה עומד בבסיס התנהלותו הבלתי מווסתת והתוקפנית לסירוגין" (שבאה לידי ביטוי גם בכך שמדי פעם בהתכתבויות ביניהם הוא נוקט באלימות מילולית). שירות המבחן התרשם שגרושתו של הנאשם אינה חוששת או מאוימת מפני הנאשם, אך משתדלת להימנע מאינטראקציה ישירה איתו.

16. לנוכח העובדה שהנאשם, השרוי בדיכאון וסובל מבעיות גב, אינו יכול לבצע שירות לתועלת הציבור או עבודות שירות נותרו שתי אפשרויות שהמרחק ביניהן גדול - הטלת עונש מאסר מותנה בהתאם להמלצתו המקורית של שירות המבחן או שליחת הנאשם לכלא כעתירתה המעודכנת של התביעה שמבקשת שאגזור על הנאשם חמישה חודשי מאסר בפועל.

17. לנוכח העובדה שהנאשם בן 50 ללא עבר פלילי ולא נפתחו נגדו תיקים חדשים בארבע השנים שחלפו מאז שביצע את העבירה נושא כתב האישום (ומכאן שיש סיכוי מסוים שהשתקם), בהתחשב בכך שייתכן שהתנהגותו התוקפנית (גם בבית המשפט ובמגעים עם שירות המבחן) קשורה בדיכאון קליני שבו הוא לוקה, ובשל העובדה שנפסל מביצוע עבודות שירות או של"ץ מסיבות רפואיות, החלטתי לאמץ את שיקולי השיקום שעליהם הצביע שירות המבחן בהמלצתו בתסקירו הראשון להטיל עליו עונש מאסר על תנאי כדי לא להעצים את התחושה הקרבנית של הנאשם. עם זאת, לנוכח מתחם העונש ההולם שקבעתי והנימוקים שהבאתי לעיל המצדיקים שלא להטיל עליו עונש הנמצא בתחתית מתחם העונש ההולם, אטיל על הנאשם עונשי מאסר על תנאי רחבים יותר וארוכים יותר מאשר הייתי מטיל עליו אם ניתן היה לשולחו לשל"ץ או לביצוע עבודות שירות בנוסף להטלת מאסר על תנאי. כמו כן, כפי שנעשה בחלק מן המקרים שסקרתי לעיל בעת בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, אצרף לעונשי המאסר המותנים גם עונש של קנס וכן חתימה על התחייבות כספית להימנע מעבירה, וזאת על אף מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם. בהחלטה שלא לשלוח את הנאשם לרצות מאסר בפועל בכליאה התחשבתי גם בכך שבשל המלחמה בעזה נמצאים בתי הסוהר בתפוסה של כ-150%, ובכך שלפי דו"ח הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (נובמבר 2015) תועלתם של מאסרים קצרים היא מוגבלת.

18. לפיכך אני מאמץ את המלצתו של שירות המבחן וגוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

עמוד 5

א. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא ישוב ויעבור עבירה של איומים.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת אלימות.

ג. קנס בסך 1,000 ₪ שישולם עד 1.8.2024 או 5 ימי מאסר תמורתו. ניתן לקזז את הקנס מהפיקדון בתיק מ"י 30393-06-20.

ד. הנאשם יתחייב על סכום של 10,000 ₪ שלא לעבור בשלוש השנים הקרובות עבירת אלימות או עבירת איומים. לא יתחייב כאמור, יאסר למשך 14 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

המזכירות תשלח גזר דין זה לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, 18 ביוני 2024, במעמד הצדדים.

ניתן לשלם את הקנס החל מעוד 3 ימים לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה באחת הדרכים הבאות:

א. בכרטיס אשראי - www.eca.gov.il

ב. בטלפון - *35592, 072-2055000

ג. במזומן - בבנק הדואר בהצגת תעודת זהות